



Richtlijn / info voor ouders

Seksuele ontwikkeling

Inleiding

Alle jeugdigen¹ maken een seksuele ontwikkeling door. Dat begint al bij de geboorte en gaat door als het kind volwassen is. Seksualiteit is dus een onderdeel van het leven. Iedereen heeft ermee te maken.

Vaak denken ouders bij 'seksuele ontwikkeling' vooral aan de risico's die kinderen kunnen lopen. Denk aan zwanger worden of het oplopen van een geslachtsziekte. Maar seksuele ontwikkeling gaat ook over liefde, vriendschap, zeggen wat je wel en wat je niet wilt, en de invloed van hormonen op je gevoel en gedrag.

Veel ouders weten niet precies hoe de seksuele ontwikkeling van een kind verloopt, en welk gedrag wel en niet passend is. Ook is het goed om te weten dat verschillende factoren invloed kunnen hebben op de seksuele ontwikkeling van een kind. Bijvoorbeeld als een kind een (licht) verstandelijke beperking heeft, een vorm van autisme of psychische problemen.

Hulpverleners werken met de Richtlijn Seksuele ontwikkeling voor jeugdhulp en jeugdbescherming. Hierin staat wat hulpverleners in de jeugdhulp en jeugdbescherming samen met u kunnen doen om u en uw kind te helpen. Met deze richtlijn kunnen hulpverleners u en uw kind beter ondersteunen.

In dit document vatten we de richtlijn samen. Zo weet u wat u van hulpverleners in de jeugdhulp en jeugdbescherming kunt verwachten. Ook kunt u deze informatie gebruiken als hulpmiddel bij het overleg met uw hulpverlener.

Vragen over de seksuele ontwikkeling van uw kind

Heeft u vragen over de seksuele ontwikkeling van uw kind? Voor veel vragen kunt u terecht bij de huisarts of de GGD. Met meer specifieke vragen kunt u terecht bij een hulpverlener van de jeugdhulp of jeugdbescherming. Bijvoorbeeld als uw zoontje graag vrouwenkleden draagt, uw dochtertje zich opeens niet meer durft uit te kleden waar u bij bent, of uw puberzoon zoveel porno kijkt dat zijn schoolwerk eronder lijdt. U kunt met uw vragen ook terecht bij uw hulpverlener als uw kind moeite heeft zich te hechten, of iets naars heeft meegemaakt op seksueel gebied.

Praten over seksuele ontwikkeling

De meeste mensen vinden het lastig om over seksualiteit te praten. Ouders kunnen zich ongemakkelijk voelen om er met hun kind over te beginnen. Het kan ook lastig zijn om met een hulpverlener te praten over seksualiteit. Uw hulpverlener doet er daarom alles aan om u op uw gemak te stellen.

Het is belangrijk dat u weet hoe de seksuele ontwikkeling ongeveer verloopt. Uw hulpverlener legt dat zo duidelijk mogelijk uit. Daarna stelt uw hulpverlener een aantal vragen, zodat u samen zo goed mogelijk uw vragen of zorgen kunt bespreken. Dit zijn vragen over uw kind, maar ook over de omgeving waarin uw kind opgroeit. Dat is nodig om na te gaan wat er aan de hand is.

¹ Onder 'jeugdigen' verstaan we kinderen en jongeren.

Ook vertelt uw hulpverlener over zijn vragen of zorgen over de seksuele ontwikkeling van uw kind, bijvoorbeeld als uw kind niet bij u woont. Misschien is er nog een gesprek nodig om goed te begrijpen wat er aan de hand is. Of wil uw hulpverlener overleggen met collega's. Hij brengt u op de hoogte van elke stap in de behandeling of begeleiding van uw kind. Zo weet u wat u van uw hulpverlener kunt verwachten.

Wat gebeurt daarna?

Het gedrag van uw kind kan passen bij een gezonde seksuele ontwikkeling. Uw hulpverlener informeert u dan daarover. Misschien geeft hij u het advies om met uw kind in gesprek te gaan, zodat uw kind weet dat het bij u terecht kan met vragen. Ook kunt u folders meekrijgen, of verwijzingen naar websites. Zo kunt u alles nog eens rustig nalezen. Het is belangrijk dat u de seksuele ontwikkeling van uw kind positief benadert. En dat beide ouders dat op dezelfde manier doen.

Er kunnen ook problemen zijn in de seksuele ontwikkeling van uw kind. In dat geval probeert uw hulpverlener eerst samen met u te achterhalen hoe dat komt. Daarna bedenkt uw hulpverlener samen met u wat er moet gebeuren om uw kind te helpen. U zoekt dus samen naar oplossingen. Daarbij bekijkt u wat u zelf kunt doen om uw kind te ondersteunen in zijn seksuele ontwikkeling, en wat de hulpverlening kan bijdragen. De hulpverlener legt dit vast in een behandelplan. Zo'n plan maakt duidelijk wat het doel van de behandeling is, en hoe u samen dat doel kunt bereiken. Het plan geeft u en uw hulpverlener houvast.

Wat kunt u van uw hulpverlener verwachten?

Van uw hulpverlener mag u verwachten dat hij tijdens de behandeling met u samenwerkt en u goed op de hoogte houdt, van het begin tot het einde. Als ouder heeft u het recht om te weten wat er speelt en om daarover mee te praten. Uw hulpverlener neemt beslissingen samen met u, behalve als dit echt niet mogelijk is.

Tips

Als ouder bent u verantwoordelijk voor de opvoeding en ontwikkeling van uw kind. Als u het gezag over uw kind heeft, is het uw recht (en ook uw plicht) om uw minderjarige kind te verzorgen en op te voeden. Ook als uw kind (tijdelijk) niet bij u woont, u het gezag niet heeft of u (tijdelijk) het gezag niet volledig mag uitoefenen, is het belangrijk dat u betrokken blijft.

Uw hulpverlener onderzoekt samen met u wat u wilt en kunt doen om uw zoon of dochter verder te helpen. Het is goed om open te staan voor adviezen en daar iets mee te doen. Uw mening is daarbij belangrijk. Geef bijvoorbeeld tijdig aan als een advies niet bij u of uw kind past. Samen met uw hulpverlener kunt u dan kijken wat u daaraan kunt doen.

Meer informatie

De Richtlijn Seksuele ontwikkeling voor jeugdhulp en jeugdbescherming is gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek en op gesprekken met deskundigen en cliënten. De richtlijn kunt u lezen op www.richtlijnenjeugdhulp.nl.

Meer informatie over de seksuele ontwikkeling van kinderen en jongeren kunt u vinden op:

- www.opvoeden.nl
- www.sense.info
- www.oudersvanu.nl
- www.jmouders.nl
- www.rutgers.nl
- www.qpido.nl

Colofon

De informatie in dit document is tot stand gekomen op basis van de kernaanbevelingen in de gelijknamige richtlijn, en is voorgelegd aan de bij de ontwikkeling betrokken ontwikkelaars, beroepsverenigingen, professionals en cliënten. Voor het laatst geüpdatet in mei 2020.

